

ΙΣΠΑΝΙΚΗ ΑΓΓΩΤΕΧΝΙΑ

|| Η ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ ΤΟΥ ΔΟΝ ΜΙΓΚΟΥΕΛ ||

Τήν ἀγαπῶ, δὲν μ' ἀγαπᾶ—
τὰ πόδια τῆς φιλῶ,
δὲν τὴν θέλω, μ' ἀγαπᾶ—
τὸ αἷμα τῆς θά πιθ.

[Λαϊκό "Ισπανικό τραγούδι"]

— Μά τη γαλάζια ἐσθήτα τῆς Χλωμῆς Παναγίας τῆς Καστίλλης, δά της έσφυξώσω τήν καρδιά με τὰ νύχια μου! Οισθαίζεται στήν ταβέρνα τοῦ Πάρδο Χιμένεθ ὃ δὸν Μιγκουέλ ἀπό τὴν Σαραγόσα. Εἰχε ποιεῖ πολὺ από τὸ βινούνι, πιπεράτο κρασί τοῦ Μετίνα ντερ Κάμπο. Τα μάτια τοῦ πετούσαναν σύνδεσης καὶ φλόγες, πυρκαϊά εἶχε ἀνάψει στὰ μάργουλά του καὶ ἡ ἀνάρα του λέσσεται τὸ κρασί, διαν πλησίαζε τὸ χωματένιο ποτήρι στὰ παχεῖα ὑγρά χειλὶ του.

— Ορεξή ἔχεις νὰ φάς πάλι ἐνότι από τὴν Χουνανίτα! τοῦ εἰπε τότε γελώντας δὲ "Άλονθο δὲ Σκυλομούρης". Κάθε φορά πού σ' ἀκούμε νά λέπες πάλις θά σκοτωθεῖς τὴν Χουνανίτα. Έσθουνε πάσις θά δοῦμε νά γλυφθῆς, μέση στὴν μέση τῆς πλατείας, τὸ χόμπι πού πάτησαν τὰ ποδαράκια τὰ!

— Σπάστε, κολασμένη ψυχή, σκάσε πού νά ρουφήξῃ διαστανᾶς τὴν βρωμισμένην ἀνάπονη του... βροντοφωνάξε δὲ δὸν Μιγκουέλ, χτυπώντας δυνατά μὲ τὸ χέρι του τὸ τραπέζι, πού ἤτανε καρφωμένο στὸ πάτωμα.

Ο "Άλονθο δὲ Σκυλομούρης" σώπασε τρομαγμένος. Μαζί του σώπασαν καὶ δύο οἱ ἄλλοι πού γελώνασαν ὡς τόπε μὲ τὰ λόγια τοῦ μεθυσμένου, ἔσπεσμένους ἀρχόντας. "Ο δὸν Μιγκουέλ ἔτρογε εὗλο, ναί, ἀπό τὴν Χουνανίτα. "Ητανε σά σκυλί πού ποδιά της. Κι' αὐτὸς ἀλλάσσει την μαζίν του, ἡ να τὸν ἀντιμιλήσῃ, διαν τὸν ἔβλεπε θυμούμενο. "Ο δὸν Μιγκουέλ ἀπό τὴν Σαραγόσα εἶχε γρούθα σιδερόνια. "Ο δὸν Μιγκουέλ ἀπό τὴν Σαραγόσα μποροῦσε νά πετάξῃ τὸ μαχαίρι ἀπό δέκα μέτρα μακριά καὶ νά τὸ καρφώσῃ στὴ μέση ἐνός τραπουλόφαγον του.

Ο Πάρδο Χιμένεθ, ὁ ταβερνάρχης, ἀκούντωντάς τον νό οὐδαλάζη, ἀρχίσεις νό οιγνόφορο του.

Θά χώσω τὰ μυτερά νύχια τῆς μεσ', στὰ μάτια της—καὶ θά γάγην! ἔχαλούσθησα δὲν Μιγκουέλ διαν εἰδεῖν ὡς ἀπλώνεται γύρῳ του βαθειά σιωπή. Θά πάρω νάνα μάναμένο σιδερό καὶ θά γαράζω μαυροκόκκινα αιθλάκια πάνω στὸ φεύδοντο κορδού της. Θά...

— Λέξανεις σταμάτησες. "Ερρεῖς μάτιά γύρῳ του, στὴ βρώμικη ταρέβων τοῦ Πάρδο Χιμένεθ, εἰδεῖς ις ἀδιάντροπες, τίς σημαδεμένες, τίς συγχαμέρες προσωπιδες πού τὸν κατέταν, ἀλλές μὲ τρόμο, ἀλλές μὲ σεβασμὸν καὶ ἀλλές μὲ εἰρονία—καὶ ντράπτες γιά τὴν κατάντα του. Σηράζθεις τρεκλίστωντας, πέταξε κάτιον γούμαστα στὸ τραπέζι καὶ βγήκε εἴκονά μάκλητος, χωρίς νά πή λέξι στὴν παρέα.

Όταν βρέθηκε στὸ δρόμο, εἰδεῖς τὴ γενιούλα εκείνη—τὴ λαϊκή ἀγορά τῆς Ἀλταμίρας—πλημμυρισμένη χίνινα, φώς καὶ κόσμο.

Παραμονὴ Πρωτογρονίας.

Ο δὸν Μιγκουέλ ἀπό τὴν Σαραγόσα ήταν ἀπό μεγάλη καὶ τραγή φωμείλα, πού βαστούσε από τὰ χρόνια τοῦ δὸν Ζουάν τοῦ Αδόντρακον. Σγά—σιγά δώμας, η ἀρχοντική οἰκογένεια ἔπειτας καὶ τὸ στενόν βλαστάρι της, δὲ δὸν Μιγκουέλ, παράδερψε ἔδω καὶ ἔπειτας σε κακό χάλι καταλαβάνοντας διατάξην του θα τελέσονταν ένα εὐγενικό βυθίον, γεμάτον ἥρωντες σελίδες... Τοῦ κάκους ἔβαλε τὰ δυνάτα του γιά να πνίξῃ τὰ παφάροα πάθη του. "Ητανε δάστος, σπάταλα, φυλήδονας. "Ο μόνος θέρος πού είλε γέντας ήταν η εὐχαριστηση καὶ η διασκέδαση. Μὲ τὰ χρόνια δύος, ἔδοεψε δὲν τὴν περιουσία του καὶ ἀπόμενε προχορεύει. Πούλησε δὲλτα τὰ πατρογονικά του κατελλάτα, διὰ τὰ παλλήλα ἐπιτάπεια πού χρησιμοποίησαν γενεῖς δόλσηλοις ἀπό τὴν οἰκογένεια του, καὶ αιτέσεις ἀκόμη τὶς τημηνεύεις πανοπλίες τῶν προγόνων του. Τὰ τελευταῖα χρήματα πού τὸν ἔμειναν ἀπό μια τεράστια περιουσία, τοῦ τὰ ἔφαγε η Χουνανίτα, μιά χορεύτρια, μιά ἀμόρφωτη κόρη τοῦ λαοῦ, πού ποδοκύλησε στὴ λάσπη θνάτην τημηνεύοντα.

Καὶ τώρα, δὲ δὸν Μιγκουέλ ἀπό τὴν Σαραγόσα, κάθεται σ' ἓνα φτοχὸν σπίτι, στὴν Ἀλταμίρα, κάνει παρέα μ' ἄνθρωπους που ἄλλοι: εἰς δέν καταδεχότανε οὔτε νά τοὺς φέξῃ

μιὰ ματιά, καὶ ζητανεύει ἀπελπισμένα τὴν ἀγάπη της Χουνανίτας, ποὺ τὸν περιφρονεῖ πειά καὶ τὸν διώχει από τὸ κοντά της, σαν ένοχην οὐκούνη τού κράνου καὶ ἀδέα.

* * *

"Ανάμεσα ἀπό τὸ θύρωφο καὶ τὴν κίνηση, δὲ δὸν Μιγκουέλ προχωροῦσε τρεκλίζοντας, πεφτούσας πάνω στοὺς διαβάτες καὶ γλυστρώσας πάνω στὸ χόριον. "Εβλεπε γύρω τοῦ **Φωτοχρονιάτικου παντού** τὸ καρόφι καὶ τὴν συγκίνηση, μά κεινος ἔννοιούσθε τὴν καρδιά του κράνος καὶ ἀδέα.

— Τὸν ἄτιμο τὸν "Άλονθο τὸ Σκυλομούρη!" μονολογοῦσε ἀσυναίσθητη, ἐνόν περπατούσας. "Αχοῦς ἔκει νά μοδ πή πως δὲν ἔχο τὸ κοινάριο νά σκοτώσει τὴν Χουνανίτα! Έγώ, δὲν ἔχο τόση δύναμη! Χά! Χά! Χά! έχω!... Θά τὴ σποτώσα, θά τὴ σποτώσα πάπονε κιούσι, ἀλλά τὸν ἔξακολονθή νά μοδ ἀρνεῖται τὴν ἀγάπη της!

Καὶ ἐνόν μονολογοῦσε δέρνοντας κολλέ, πού είχε ἀγόρασε μὲ τὶς λίγες πετοέτες ποὺ τοῦ ἔμειναν, γὰρ νά τὸ κάνην Πρωτοχρονιάτικο δῶρο στὴν ἀγάπημένη του. "Αλλοτε, δαν είχε χρήματα—τότε ποὺ τὸν ἀγάπαντο καὶ κείνη—τὴν είχε κατέβανεν εἶνα σωρό πολύτιμα δῶρα. Τώρα δηνος δὲν είχε πειά χρήματα. Μά η Χουνανίτα θά καταλάβαινες ἵσως τὴ θέση του, καὶ νὰ συνεκεντεῖ δύτην θά εβλέπε ποὺ δέν τὴν ληρωμήρης, παρ' ὅλα τὰ φαρμακία που τὸν πότισε, πώς πάντα τὴν είχε στὴ θύμορη του. Καὶ—πούς έχει—!—ίσως νά τὸν κρατοῦσας κοντά της, ίσως καὶ τὸν ζητοῦσας συγχώρεση, ἔτειδη τὸν βιασάντες καὶ τὸν διευτελέσε τὸν καρφό στὰ ματιά του κόσμου.

— Σενόν, γιά τὰ πάθη πού θὰ τραβήξῃ δὲ νεογέννητος Χριστούς δῆστος μας κάτι, τοῦ φώνας ήνας μικροὶ πού περνοῦσας κείνη τὴ στιγμὴ ἀπό μπροστά του, κρατῶντας μιὰ μικρή Κερένια Παναγία στὸ χέρι του, πούς έχεις φάναρι στην πρόσωπο της. Μά δὲ δὸν Μιγκουέλ δὲν πρόσεχε σὲ πιπάτα. — Νοῦς τοῦ γινούντος ἀλλού...

Σὲ λίγο βρισκότανε μπρός στὴν πόρτα τοῦ στιτού τῆς Χουνανίτας. Χωτήσεις δειλά καὶ περίμενε μὲ δυνατὸ γιγνώσκοδι νά τοῦ ἀποκείσουν...

"Οταν βρέθηκε μπρός στὴν πόρτα τοῦ στιτού τῆς Χουνανίτας, δέρνοντας τὸ χέρι της στὰ πλούτια μαλλιά της, πού στεφάνων τὸ χλωύος καὶ μαρφουλό πρόσωπο της.

— Ναί, Χουνανίτα, ἐγώ είμαι, τῆς ἀποκούμπης δὲ δὸν Μιγκουέλ με ταπεινότητα.

— Καὶ τί θέλεις;

— Η ἔρωτηση αὐτή ἔχουσα τὴν καρδιά τοῦ δὸν Μιγκουέλ, σὸν μαχαίρι.

— Δὲν ξέρεις, Χουνανίτα, τί θέλω;

— Οχι, δὲν ξέρω.

— Σ' αγάπω!

— Αὐτὸν τὸ ηξερα! Αὐτὸν μονάχα ηρθες νά μοι πής;

— Ναί, Καὶ σοῦφρες καὶ κάτι. "Ενα μικρό Πρωτοχρονιάτικο δῶρο...

— Μπά! (Τὰ μάτια τῆς Χουνανίτας ἔλαμψαν ἀπό κραδίο). Τί κιπλός ποι είσαι Μιγκουέλ, πού δὲ μὲ έχασας; Κάτσε!

— Ναί, Χουνανίτα, ἐγώ είμαι, τῆς ἀποκούμπης δὲ δὸν Μιγκουέλ κρασί;

Ο δὸν Μιγκουέλ χαμογέλασε. Τὰ κουφούμενά καρακτηριστικά τοῦ προσώπου του φριτσήραντας δὲπο μια λάμψη ἐλπίδας. "Εβγαλε τὸ κρασί της Χουνανίτας. Κ' ἐνόν έκεινη της προσπαθούσε νά τὸ άνοιξη, δὲ δὸν Μιγκουέλ τὴν εβλεπε, θυμότανες τὶς επιτυχημένες μέρες ποὺ είλε περάσεις ἀλλοτε μαζίν καὶ ἀνατρίχασε καταλαβάνοντας πόσι μαζίν καὶ τὴν ἀγάπη αὐτή θὰ έχανε καὶ τὴ ζωή του. Τοῦ λοιποῦ, ήτανε καταδικασμένος σὲ μαρασμό, σὲ ἀργό καὶ τυραννικό δάνατο. "Έκτος ἀνή Χουνανίτα τὸν λυπόταν ἐπί τέλους καὶ τὸν κρατούσας κοντά της.

Σὲ μεταξὺ η Χουνανίτα είχε λύσει τὸ δέμα, είχε φρούσει τὸ κολλέ καὶ καμάρωνε σ' ἓνα μικρό καθέρεφτη. "Ἄξαρνες δημος, κάπους ἐν τῷ φωτίσματι της Χουνανίτας, στὸ κολλέ, τὸ κύττατες καλύπτερα στὸ φωτό της λάμπας καὶ τὸ πέταξε θυμωμένη στὴν ἀλλή ἀκρη τοῦ δωματίου. Ο δὸν Μιγκουέλ πάγω-

ΤΟΥ ΧΟΥΑΝ ΦΕΡΝΑΝΔΕΣ ΛΟΠΕΖ

